

המביא גם פרק שני גיטין

זו.

עין משפט נר מצוה

א י א מיי פ"ז מהלכות
טומאת אוכלין הלכה א'
והלכה ה'
יא ב מיי פ"ח מהלכות
מקואות הלכה א' סמג
עשין עו טו"ש ע"א סימן
קכז סעיף ג'
יב ג מיי שם פ"ח הל'כ'
יג סמג שם טו"ש ע'
יד סימן לא סעיף סג'
טו ג מיי פ"ט מהלכות
יז א מיי פ"ט מהלכות
שאר אבות הטומאות
הלכה ה'
יח ה מיי שם הלכה ג'
יט ג מיי פ"ז מהלכות
ק"ו סימן הלכה ז' טו
סמג עשין טו"ש ע"ד ע'
סימן קמז סעיף יח:

מוסף תוספות

א. משמע שאין באחד מהם, אבל השני הוא מקור שלם, וכן פ"י בפי' בתרא דר"ז בגין גוממיות שאין בהם מ' טאה וניצוק וקטפרס ומשקה טופח מהדרם למקור שלם אינו חיבור והטובל בגוממיות לא עלתה לו טבילה. מוס' דה"ה גוממיות מ' ליפולו בשתי גוממיות לבר בו כ' וכו' וזו לפעלה מזו וטבל בעליונה אלא כר"י טבל בשתי גוממיות אפי' טבל בתחתונה לא עלתה לו טבילה. ה. אלמא קטפרס חיבור. מוס' מנייה יט: ד"ה גוממיות מ' ליפולו. ו. הלוא אפי' בבורין שאין דבר מפקי' לפעלה בעינן רחב כשפופרת הנוד, כ"ש כשאינו מעורב אלא דרך נקב. מוס' מנייה ט' תליא מילתא. מוס' מנייה ט"א: ד"ה טבילה. אחר שטבלו במים טרוחיים. מוס' שנת גי: ד"ה וטוהו. י"ד. דאמר אין בקיאות לשפה. מוס' הלכ"ה. טו. דלא חיישינן בתרי שמא חיבור הדבר שקילקול. מוס' הלכ"ה.

הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה. פי' בקטפרס אינו חיבור לטהרה לענין שמי מקואות שאין באחד מהן מ' טאה וניצוק וקטפרס ומשקה טופח מחברין אינו חיבור^א וקשה לר"ת דעד לא נחלקו ר' מאיר ורבי יהודה צפרא אין דורשין (מגינה יט.)

גי' ג' גוממיות^ב העליונה עשרים והתחתונה עשרים ובאמצעית ארבעים וחדלית של גשמים עוברת ביניהם אלא בטובל צעליונה אי אמרינן גוד אסיק אכל בתחתונה כולו מודו דעלתה לו טבילה לאמרינן גוד אחית אלמא קטפרס חיבור ור"ת משמע דאינו חיבור כלל^ג ואומר ר"ת דהכא מייירי דוקא בשמי גוממיות שזכו עשרים וזכו עשרים ליתא מקוה שלם באחד צפני ענמה ללא הוו חיבור ואין מטבילין אפילו בתחתונה אכל התם דאיכא באמצעית מקוה שלם לכ"ע מטבילין בתחתונה וצעליונה פליגי דוקא נקט אלמנעית אכל שמי גוממיות שאין בשום אחת בתחתונה^ד עד הקשה דהכא קאמר רבי יהודה אם היו רגליו של ראשון נוגעות במים אף השני טהור^ה והך דנצוק ר' יהודה היא דהא מסקינן לענין מקואות ורבי יהודה היא ואומר ר"ת דכיון שהמים שעל הראשון סופו

ליפול וליד למקוה הו' קטפרס חבור ומינה נצוק גרוע מקטפרס לפי שהקילוח של הנצוק עומד באויר ולא הו' חבור אפי' סופו ליפול כדמשמע צפרא בתרא דע"ז (דף עג:.) והא דלייק התם בני כותי דאנח ידיה אצת גישמא ואסריה רבא לכולי תמרא שמע מינה נצוק חיבור אע"ג דהתם הו' קטפרס דייק שפיר דנצוק הו' חיבור לכיון דמה שנגע בו הכותי דליינו צקלה העליון דלין סופו ליפול בתוך חצית כיון שהמים שעל ראשו אחד מונח על גישמא ולהכי לא עדיף מנצוק עד הקשה דהכא משמע דטופח להטפיח הו' חיבור^ו וצ"ל דמקואות (מגנה ז) תנן ומיייתי לה צפ"ק דיצבות (טו.) וצפרא שלישי לחגיגה (דף קא:) עירוב מקואות כשפופרת הנוד צעזיה ובתלה כשמי אצבעות חחרות למקומן ואור"ת דנקב צעזיה כשפופרת הנוד אכל מים סגי בטופח להטפיח ואין נראה לר"י דתנן במסכת מקואות פ"ו (מגנה ט) כותל שבין שתי מקואות שנסדק לשתי מצטרף לערב אין מצטרף עד שיהא במקום אחד כשפופרת הנוד ר' יהודה לומר חילוף הדברים נפלו מלמעלה זה לתוך זה^ז על

רוס כקליפת השום על רוחב כשפופרת הנוד היינו שמי אצבעות אם כן הו' דקאמר עירוב מקואות^ח כשפופרת הנוד מלא נקב מים צעזיה וצפ"ק מלמעלה אין צריך אלא כקליפת השום ברוחב כשפופרת^ט ואי צמיס סגי בטופח להטפיח אלא דנקב הו' דבעי כשפופרת כפירש ר"ת א"כ אין רוחב המים כשפופרת שמי אצבעות שהנקב עגול והו' זר מלמעלה כדאמר בשמי אצבעות חחרות למקומן^י ונראה דדוקא לר"י סגי בטופח להטפיח אכל לרבנן צריך כקליפת השום ברוחב שמי אצבעות וכשכותל מפסיק צריך כשפופרת הנוד שיהא הנקב מלא והיה דנצוק לפי מאי דמסיק לענין מקואות ור"י היא מני אמיא כרבנן דדוקא דהיה דטופח להטפיח ועוד אומר ר"י דאפילו ר' יהודה לית ליה טופח להטפיח חיבור צרגליו נוגעות במים אלא מכה גוד אחית אכל בקרקע שוה ללא שייך גוד אחית צעזי קליפת השום ואתיא היא דנפלו זה לתוך זה אפי' כר' יהודה דליידי התם צרישא ור"י אומר דהיה דהנצוק וקטפרס לא לענין חיבור מקואות אפי' אלא לענין השקה והשתא הו' לטהרה דומיא דלטומאה וכן משמע מדקאמר דלמא לענין מקואות ור' יהודה היא משמע דעד השתא לא הוה מוקי' במקואות^{יא} ופשיט דמשקה טופח אינו חיבור לענין השקה ה"ה לענין נטילה וקאמר לא צריכא דאיכא טופח להטפיח ובעי הא דקתני דמשקה טופח אינו חיבור לענין השקה אי מיירי בטופח שלא להטפיח או אפי' בטופח להטפיח וקאמר הא נמי תנינא דהו' חיבור ודחי הא דתנינא דטופח להטפיח דלמא לענין מקואות ור' יהודה היא מטעם גוד אחית אכל לענין השקה אינא דלא הו' חיבור אפי' לר' יהודה כמו במקוה בקרקע שוה ליתא גוד אחית והשתא היה דחגיגה לא קשה מידי ומינה למימר לכ"ע מטבילין בתחתונה אפי' ליתא באמצעית מ' ונקיט באמצעית מ' לאשמעינן דאפי' קתני צסיפא בתוספתא וחכמים אומרים אין מטבילין אלא באמצעית אפי' שם מ' באמצעית אפי' אין מטבילין בתחתונה וכל שכן צעליונה אי נמי קא משמע לן דלא גרינן אמצעית אטו אחריני אכל קשה למאי דסי' דטופח להטפיח הו' חיבור לענין השקה אלא מטופח להטפיח אנו מקילין יותר לענין השקה מלענין מקואות דבמקוה לא הו' חיבור וניצוק וקטפרס הו' חיבור דבהשקה לא הו' חיבור ולענין מקוה הו' חיבור^{יב}: **הבא** ראשו ורובו במים שאובין וטהור שנפצו בו. הכי גרסינן צפרא קמא דשנת (דף יג:) דעל טובל יוס דוקא גורו צביאה וכל שכן צביאה אכל טהור דוקא צביאה נפילה משום שמעשה כך היה כדאמר התם והו' יב (מעצירים על צביה) שלשה לוגין מים שאובין^{יג}: (ועי' מוס' שנת יג: ד"ה וטהור): **אבל** גם יוצא מתחת ידי שניהם בשר. מה שפירש בקטפרס ששניהם אדוקין זו לאו דוקא שאין צריך שיהיו ממש שניהם אדוקים ואחזים בגט אלא ששניהם אומרים שהבעל עשה שניהם שלוחין על כך ואמר להם שניכם הוליכו גט לאשמי ונתנו האחד בצמעת חיבורו כדאמרינן בסוף התקבל (לקמן דף יד:) כולכם הוליכו אחד מולין צמעת כולם ואם האחד שליח והשני מצינן שצפניו נתן הבעל את הגט לחצירו להולין לאשתו לרצא כשר דמה אם יאמרו צפניו גירשה אכל לרצה^{יד} אפי' לאחר שצפניו מצינן שצפניו נתן שניהם שלוחין אדוקין זה לזה^{טו} משום דכי תרי דמייתי גיטא מילתא ללא שכיחא היא אכל כ"ג לא:

הנצוק. קילוח. והקטפרס. הר משופע שמדרונו מחודד הרצה: **אינו חיבור.** לטומאה. כגון המערה מכלי טהור לכלי טמא וניצוק הקלות מחבר משקה שני הכלים אינו חיבור לטומא משקין העליונים.

וכן הקטפרס אם העצירו דרך דף התמיס^א צמדרון והתחמיס מחוברים לטומאה אין העליונים טמאים. וכן אם הייתה עריבה ארוכה וצפני ראשיה משקין אחד טמא ואחד טהור ומשקה טופח מחברין אין חיבור לטמא הטהורים. וכן לטהרה לענין מקואות (א) שני מקואות שאין באחד מהן ארבעים סאה וניצוק וקטפרס ומשקה טופח מחברין אינו חיבור: **טופח להטפיח.** שיש משקה הרצה שאם טופח בו יכול להטפיח במקום אחר: **חיבור.** לטומאה ולטהרה וקס"ד דהו' הדיו לנטילה דחשיב כמאן דעביד צהדי הדדי: **דלמא.** הא דקתני חיבור: **לענין מקואות.** קאמר ור' יהודה היא משום גוד אחית (כדמתי' כו.) ומינה לענין נטילה מצעזין אי הו' נטילה כמיקונה לא תלכזין או לא ואין ראיית חיבור מקואות ראייה לכאן דלמא לאו משום חיבור מצעזין לן: **מפוטות.** לא פחות ולא יותר: **השני טמא.** שחסק המקוה על ידי הראשון: **נוגעות במים.** ששעת טבילה השני: **אף השני טהור.** דכמאן דמחברין מים שעל הראשון למי המקוה דמו: **הבא ראשו ורובו.**

כשהוא טהור במים שאובים בתוך הכלי: **טמא.** לתרומה עד שיטבול ומגירת שמונה עשר דבר היא. וצפ"ק דמסכת שבת^{טז} מפרש מ"ט גזר עליה לפי שהיה להם מערות סרוחים לטבילה ולאחר טבילה היו רותצין בשאובין והתחילו לומר לא אלו מטהרין אלא אלו מטהרין וגזרו עליהן שזב גזרו על טהור שנפלו עליו שלשה לוגין מים שאובין דאי לא הו' לא קיימא הא: **היו צביאה.** בתוך הכלי וחציו צפילה שנפלה על חצי גופו שלשה לוגין: **קוד קרי חולץ כו' טהור.** לדברי תורה דעורא מיקן טבילה לבעלי קריין קודם שיעסקו בצורה והקלו על ההולה צנתנית תשע קצין אפי' שאובין צמכת צרכות^{יז} אכל לטהרו ליכנס צמקדש צעזין ארבעים סאה: **ואלו צביאה.** שנכנס חליו לתוך המקוה ועל חליו נתן ט' קצין שאובין: **שאין הגט ואלא מתחת ידי שניהם.** שאין שניהם שלוחין דלא הו' שנים שהציאו גט אלא אחד הציאו צריך המציא לומר צפני נכתב וצפני נחתם וזה לא אמר: **אכל הגט ואלא צב"ד.** **מתחת ידי שניהם.** ששניהם אדוקין זו ושניהם שלוחין:

כשר
רוס כקליפת השום על רוחב כשפופרת הנוד היינו שמי אצבעות אם כן הו' דקאמר עירוב מקואות^ח כשפופרת הנוד מלא נקב מים צעזיה וצפ"ק מלמעלה אין צריך אלא כקליפת השום ברוחב כשפופרת^ט ואי צמיס סגי בטופח להטפיח אלא דנקב הו' דבעי כשפופרת כפירש ר"ת א"כ אין רוחב המים כשפופרת שמי אצבעות שהנקב עגול והו' זר מלמעלה כדאמר בשמי אצבעות חחרות למקומן^י ונראה דדוקא לר"י סגי בטופח להטפיח אכל לרבנן צריך כקליפת השום ברוחב שמי אצבעות וכשכותל מפסיק צריך כשפופרת הנוד שיהא הנקב מלא והיה דנצוק לפי מאי דמסיק לענין מקואות ור"י היא מני אמיא כרבנן דדוקא דהיה דטופח להטפיח ועוד אומר ר"י דאפילו ר' יהודה לית ליה טופח להטפיח חיבור צרגליו נוגעות במים אלא מכה גוד אחית אכל בקרקע שוה ללא שייך גוד אחית צעזי קליפת השום ואתיא היא דנפלו זה לתוך זה אפי' כר' יהודה דליידי התם צרישא ור"י אומר דהיה דהנצוק וקטפרס לא לענין חיבור מקואות אפי' אלא לענין השקה והשתא הו' לטהרה דומיא דלטומאה וכן משמע מדקאמר דלמא לענין מקואות ור' יהודה היא משמע דעד השתא לא הוה מוקי' במקואות^{יא} ופשיט דמשקה טופח אינו חיבור לענין השקה ה"ה לענין נטילה וקאמר לא צריכא דאיכא טופח להטפיח ובעי הא דקתני דמשקה טופח אינו חיבור לענין השקה אי מיירי בטופח שלא להטפיח או אפי' בטופח להטפיח וקאמר הא נמי תנינא דהו' חיבור ודחי הא דתנינא דטופח להטפיח דלמא לענין מקואות ור' יהודה היא מטעם גוד אחית אכל לענין השקה אינא דלא הו' חיבור אפי' לר' יהודה כמו במקוה בקרקע שוה ליתא גוד אחית והשתא היה דחגיגה לא קשה מידי ומינה למימר לכ"ע מטבילין בתחתונה אפי' ליתא באמצעית מ' ונקיט באמצעית מ' לאשמעינן דאפי' קתני צסיפא בתוספתא וחכמים אומרים אין מטבילין אלא באמצעית אפי' שם מ' באמצעית אפי' אין מטבילין בתחתונה וכל שכן צעליונה אי נמי קא משמע לן דלא גרינן אמצעית אטו אחריני אכל קשה למאי דסי' דטופח להטפיח הו' חיבור לענין השקה אלא מטופח להטפיח אנו מקילין יותר לענין השקה מלענין מקואות דבמקוה לא הו' חיבור וניצוק וקטפרס הו' חיבור דבהשקה לא הו' חיבור ולענין מקוה הו' חיבור^{יב}: **הבא** ראשו ורובו במים שאובין וטהור שנפצו בו. הכי גרסינן צפרא קמא דשנת (דף יג:) דעל טובל יוס דוקא גורו צביאה וכל שכן צביאה אכל טהור דוקא צביאה נפילה משום שמעשה כך היה כדאמר התם והו' יב (מעצירים על צביה) שלשה לוגין מים שאובין^{יג}: (ועי' מוס' שנת יג: ד"ה וטהור): **אבל** גם יוצא מתחת ידי שניהם בשר. מה שפירש בקטפרס ששניהם אדוקין זו לאו דוקא שאין צריך שיהיו ממש שניהם אדוקים ואחזים בגט אלא ששניהם אומרים שהבעל עשה שניהם שלוחין על כך ואמר להם שניכם הוליכו גט לאשמי ונתנו האחד בצמעת חיבורו כדאמרינן בסוף התקבל (לקמן דף יד:) כולכם הוליכו אחד מולין צמעת כולם ואם האחד שליח והשני מצינן שצפניו נתן הבעל את הגט לחצירו להולין לאשתו לרצא כשר דמה אם יאמרו צפניו גירשה אכל לרצה^{יד} אפי' לאחר שצפניו מצינן שצפניו נתן שניהם שלוחין אדוקין זה לזה^{טו} משום דכי תרי דמייתי גיטא מילתא ללא שכיחא היא אכל כ"ג לא:

(א) טהור פ"ח מ"ט ע"ז ע"ב, (ב) חגיגה יט. טו. מקואות פ"ו מ"א, (ג) מ"ד מ"א, (ד) שנת יג: ד. זכין פ"ה מ"ב, (ה) כדמט כב: ע"ה [מקואות פ"ג מ"ד], (ו) צ"ל: אמתוה, (ז) [ז"ל כדמטן], (ח) [דף י"ד], (ט) [דף כב:], (י) ז"ל ועוד א"י. מהר"ס, יא) [ז"ל לטומאים עליהם].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חלו חיבור וכו' לענין מקואות כגון שם:

מוסף רש"י

הנצוק. קלות ציור הכא מלמעלה למטה כמקוה הנצוק מנצו של גגין (ע"ז ע"ב.) והקטפרס מטה הכאן מלמעלה למטה דרך מדיון של תל גבה וקוף (ע"ט.) ומשקה טופח. ואין זו טופח על מנת להטפיח. שם טופח כהן צידו ולא יטפה טופח שחלק שיהיה להטפיח דבר אחר (ע"ט.) אינו חיבור לא לטומאה. אלא שיש מקוה מלשון הן ונגע טמא בתחתון העליון טהור, וכן לענין משקה טופח. אפילו במקום חלק משקה מלא ומלא משקה טופח צמעת ונגע טמא משקה משקין ששכח ומלא טהורין ואפי' שמוכרין לו (ע"ט.) ולא לטהור. גממיות ששכח כה ארבעים סאה וניצוק או קטפרס או משקה טופח מקטפרס גממיות מ' מקוה שלם, אינה טהור והענין בגממיות לא עלתה לו טבילה (ע"ט.) והשני טמא. שהרי חסר הגיגה מים שעל הראשון (חגיגה יט.) הבא ראשו ורובו. לאמר שטבל טומאתו במים שאובין זו כיוס, וטהור גמור שנפלו על ראשו (ש"ב י"ג).

פסקי ר"ד

איכא משקה טופח מאי הו' והתנן הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה: לא צריכא דאיכא טופח ע"מ להטפיח ולא איפשיט: א' אומר בפני נכתב וא' אומר בפני נחתם פסול פי' שהיו לא קיים כל החתימה: אומר [רב] שמואל בר יוחנן אמר רבי יוחנן ל"ש אלא שאין הגט יוצא מתחת ידי שניהם אבל אם הגט יוצא מתחת ידי שניהם